

OKO AVO

**Podpora výzkumu, vývoje a inovací z
veřejných prostředků**

Ing. Václav Neumajer

výkonný předseda

Asociace výzkumných organizací

Obecně prospěšnou společnost **Aktivity pro výzkumné organizace,o.p.s.**, ve zkrácené formě **AVO,o.p.s.**, založila

Asociace výzkumných organizací - AVO.

Ta je jediným sdružením v ČR, které reprezentuje aplikovaný výzkum a vývoj v podnikatelské sféře, tedy výzkum rozvíjený a provozovaný převážně z privátních zdrojů a mimo sektor Akademie věd a vysokých škol.

Založena byla 25. 7. 1990.

Základní pojmy (def. zák. 130/2002 Sb.)

- poskytovatel, uchazeč, příjemce, další účastník, řešitel, způsobilé/uznané náklady, výsledky VaVal
- **Výzkumná organizace VO** „organizace pro výzkum a šíření znalostí“: subjekt bez ohledu na jeho právní postavení nebo způsob financování, jehož hlavním cílem je provádět nezávisle základní výzkum, průmyslový výzkum nebo experimentální vývoj nebo veřejně šířit výsledky těchto činností formou výuky, publikací nebo transferu znalostí. Hospodářské činnosti < 20%; podílníci nebo členové, nesmějí mít přednostní přístup k výsledkům, jichž dosáhl.
- VVI (v.v.i.), VaV, VaVal, SR, RVVI, TA ČR,

Přímá veřejná podpora výzkumu a vývoje představuje poskytnutí veřejných (státních) finančních prostředků za účelem podpory rozvíjení výzkumu a vývoje.

Nepřímá veřejná finanční podpora výzkumu a vývoje ze strany státu může existovat ve formě daňových pobídek a úlev, urychleného odpisování, zvýhodněných úvěrů, podpory rizikového kapitálu...; při jejím plošném uplatnění **nedochází k narušení konkurenčního prostředí** (rovné a stejné podmínky pro všechny – možnost využití za daných okolností všemi podnikatelskými subjekty); **menší administrativní náročnost** ve srovnání se žádostmi o dotace.

KDE ZÍSKAT PENÍZE NA VÝZKUM, VÝVOJ, INOVACE?

Žlutě označena specializace AVO

Čí jsou	Kdo je dává (rozhoduje)	Pod jakým heslem
ČR	ČR	Nepřímá podpora výzkumu a vývoje (zák. o dani z příjmu)
ČR	ČR	Veřejná (přímá) podpora (VPP) výzkumu a vývoje ze SR (zák. 130/2002 Sb.)
EU+ČR	ČR	VPP - Strukturální fondy (podmínky schválené EU)
EU (+ČR)	EU (+ČR)	VPP - Mezinárodní výzkumné programy vč. „Společných technologických iniciativ“ apod.
majitel	majitel	Soukromé nadace, fondy apod. – (podmínky dle daného zdroje)

NEPŘÍMÁ PODPORA VaVaI

Není předmětem nedovolené veřejné podpory, neboť je využitelná všemi subjekty

- Osvobození od daní
 - Osvobození od daně ze zisku, je-li použit na podporu VaV u nepodnikatelských subjektů
 - Osvobození od daně dědické a darovací pro nabytí majetku na financování vědy, výzkumu, vývoje.
 - Možnost odečíst od základu daně hodnotu darů určených na financování vědy a vzdělání
- Možnost (od r.2005) odpočtu výdajů na vlastní výzkum a vývoj od základu daně z příjmu

Odpočet výdajů na výzkum a vývoj dle § 34 zák. 586/1992 Sb.O daních z příjmů

- umožňuje poplatníkovi odečíst od základu daně 100 % výdajů vynaložených při realizaci projektů VaV (obdobně jako daňovou ztrátu min. období atd.) a 110% jejich meziročního přírůstku!
- vymezení základních pojmů a seznam „dovolených“ a „zakázaných“ činností obsahuje **aktualizovaný pokyn MF D-288** z r. 2005 + **Informace k projektu výzkumu a vývoje jako nezbytné podmínce pro uplatnění odpočtu na podporu výzkumu a vývoje dle § 34 odst. 4 a 5 zákona o daních z příjmů GFŘ z r. 2017.**

Nejdůležitější principy možného odečtu (§34+D-288) - 1

Lze uplatnit:

- Jen „daňově **uznatelné náklady**“ vedené v **oddělené evidenci** v členění na jednotlivé projekty a jednotlivé účetní případy (nejsou nutné zvláštní analytické účty).
- **Osobní výdaje na zaměstnance** (dovolené raději ne) vč. administrativních pracovníků apod. Evidence!!
- **Daňové odpisy hmotného i nehmotného majetku.**
- **Přímé výdaje (náklady) na vzdělávání, školení a semináře zaměstnanců.**
- Další provozní výdaje vedené v **oddělené evidenci** (materiál, zásoby a drobný hmotný a nehmotný majetek, výdaje na knihy a časopisy, energie, telekomunikační poplatky, vodné..???), cestovné.
- **Finanční leasing hmotného movitého majetku.**

Vše pouze vynaložené v přímé souvislosti s řešením projektu!!

Nejdůležitější principy možného odečtu (§34+D-288) - 2

Nelze uplatnit:

- Náklady, na které byla (i z malé části) **poskytnuta veřejná podpora**.
- Náklady na služby, licenční poplatky a nemotné výsledky VaV **pořízené od jiných osob** (nájemné, administrativní a podobné činnosti, výdaje na opravy, přepravné, ostrahu objektu...??) s **výjimkou od 1.1.2014** – (lze uplatnit!):
 - Služby (činnosti viz odst. 1 písm. a) a nemotné výsledky výzkumu a vývoje, které souvisí s realizací projektu výzkumu a vývoje a které jsou pořízené od **veřejné vysoké školy** nebo **výzkumné organizace**.

Nelze-li pro „malý základ daně“ uplatnit v příslušném zdaňovacím období, **lze uplatnit ve třech** dalších zdaňovacích obdobích.

Co požaduje legislativa:

Písemný dokument – projekt výzkumu a vývoje!!

(Informace k projektu výzkumu a vývoje jako nezbytné podmínce pro uplatnění odpočtu na podporu výzkumu a vývoje dle § 34 odst. 4 a 5 zákona o daních z příjmů GFŘ z r. 2017.)

- musí vzniknout před zahájením vlastní činnosti VaV
- má minimální předepsanou osnovu:
 - základní identifikační údaje o poplatníkovi
 - cíle projektu
 - doba řešení projektu
 - předpokládané celkové výdaje na řešení projektu
 - projektový tým
 - způsob kontroly a hodnocení postupu řešení projektu
 - podpis - datum, místo, jméno oprávněné osoby

Formální stránky projektu VaV 1

- Projekt VaV - jasný a srozumitelný (měřitelný a hodnotitelný) **popis cíle** projektu.

Naprosto klíčový je popis řešení projektu:

- **Popis problému** a zdůvodnění potřeby řešení.
- Musí být jasně uveden **současný stav** a stav po **ukončení projektu**.
- Popis, v čem je **novost projektu**.
- Jakým postupem se projektem dojde k výsledku – **popis řešení**.
- Popis řešení musí **korespondovat** s cílem projektu.

Formální stránky projektu VaV 2

Projekt by měl obsahovat:

- Definované **milníky/etapy**,
- konkrétního pracovníka pro **kontrolu jejich plnění**.
- Určení **konkrétních pracovníků** (vzdělání, oborové zaměření) pro řešení konkrétních aktivit projektu = řešitelský tým.
- Popis použitých **metod** (výpočty, simulace apod.).
- Technické zabezpečení** – popis potřebných zařízení/technologií a jejich dostupnost (jsou k dispozici ve firmě, nakoupí se v průběhu řešení, budou zapůjčeny..).
- Finanční zabezpečení řešení - **kalkulaci nákladů**.

Pro rozhodnutí zda jde o VaV je vhodné použít **doplňující** (pomocná) kritéria (nemusí současně platit všechny!) z **aktualizovaného Pokynu č. D-288:**

- dosažitelnost a vyhodnotitelnost cílů projektu
- prvek novosti nebo novátorství
- hledání předtím neodhalených jevů, struktur nebo vztahů
- aplikace poznatků nebo techniky novým způsobem
- výsledkem má být nové, hlubší chápání jevů s významem širším než pro jednoho poplatníka
- očekávaný přínos, t.j. patent, licence, chráněný vzor apod.
- kvalifikace pracovníků zařazených do projektu
- používané metody
- souvislost s větším celkem (např. s programem podniku)
- míra obecnosti předpokládaných výsledků
- souvislost projektu s jinou vědeckotechnickou činností.

Dokumentace průběhu projektu VaV

Pro uplatnění odpočtu – nezbytná **dokumentace** od nápadu (včetně zhodnocení neúspěchu) až po realizaci:

- V průběhu řešení nutná technická **dokumentace řešení** (laboratorní deníky, měřící protokoly, postupné verze SW, výkresy.).
- Doložit i „**administrativní**“ dokumentaci (zápisy kontrolních dnů, skutečné náklady řešení projektu, příp. zdůvodnění).
- TA ČR - Metodika daňových odpočtů na VaV pro poplatníky

Jak tedy postupovat? Jako při přípravě a řešení „běžného“ projektu dotovaného dle zák. 130/2002!!!

Co nejvíce trápí u daňových odpočtů na VaV?

- Otázky **posouzení novosti a nejistoty** jako kritérií, které určují, že se jedná o VaV činnost.
- Zaměření FÚ na **formální požadavky!**
- Chybí přehledný a rychle použitelný systém **postupu hodnocení** uznatelnosti daňového odpočtu na VaV (včetně posouzení charakteristik poplatníka daně jako osoby provozující VaV činnost, přesná definice potřebných důkazů, které mohou FÚ požadovat).
- Nedostatek **praktických příkladů** VaV projektů splňujících kritéria VaV činnosti a příkladů projektů, kdy se nejedná o VaV činnost.

Největší problémy vzhledem k FÚ!! (důkazní břemeno nese poplatník!)

1 - Posouzení novosti a nejistoty:

- Argumentace: není to VaV je to pouhý „inženýring“ příp. „Zakázková výroba“!
- Novost:
 - Jen vzhledem k danému subjektu
 - Něco co má konkurence a subjekt to nemůže získat
 - Něco co je pro subjekt ekonomicky nedostupné.
 - *Existuje reálné nebezpečí nesplnění předpokladů projektu.*
- Závazné posouzení správce daně se ?nevztahuje? na posouzení VaV!
- Na tento problém prakticky neexistují soudní znalci – jsou pouze na účetní stránku věci!

AVO,o.p.s Aktivity pro výzkumné organizace, o.p.s.

Nejvyšší správní soud však ve zmíněných rozsudcích uvedl, že správce daně zpravidla nedisponuje dostatečnými technickými znalosti k posouzení důkazních prostředků technické povahy za účelem prokázání přítomnosti ocenitelného prvku novosti a technické nejistoty u přezkoumávaných projektů výzkumu a vývoje, a proto stanovil, že správce daně je povinen dle § 95 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „DŘ“), jmenovat pro přezkoumání důkazních prostředků technické povahy znalce. Znalecký posudek dle názoru NSS umožní správnímu orgánu komplexně zjistit a posoudit skutkové okolnosti posuzovaných projektů, zejména pak, zda splňují podřazení pod pojem výzkum a vývoj, jak jej definuje zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací).

2 – Formální nedostatky; nadhodnocení formální stránky nad materiální podstatu.

chybí datum zahájení a datum ukončení řešení projektu, tj. uvedení dne zahájení a dne ukončení řešení projektu, je zde uvedena pouze délka doby řešení 24 – 36 měsíců

chybí uvedení předpokládaných výdajů (nákladů) v jednotlivých letech řešení projektu vzhledem k tomu, že doba řešení je uvedena v délce 24 – 36 měsíců, je zde uvedena pouze celková předpokládaná výše těchto nákladů (4-5 milionů Kč)

u osob odborně zajišťujících projekt není uvedena kvalifikace a forma pracovněprávního vztahu k poplatníkovi

u hodnocení postupu a dosažených výsledků je uvedena pouze patentovatelná látka, ale není zde uvedeno kdo, co, jak, kdy, jakým způsobem hodnotí postup a dosažené výsledky

chybí zde uvedení jména a příjmení oprávněné osoby, která projekt schválila, v projektu je uvedena pouze parafa

u hodnocení postupu a dosažených výsledků je uvedeno, že průběh prací hodnotí zákazník, ale není zde uvedeno kdo, co, jak, kdy, jakým způsobem hodnotí postup a dosažené výsledky

Kde najdete potřebné dokumenty:

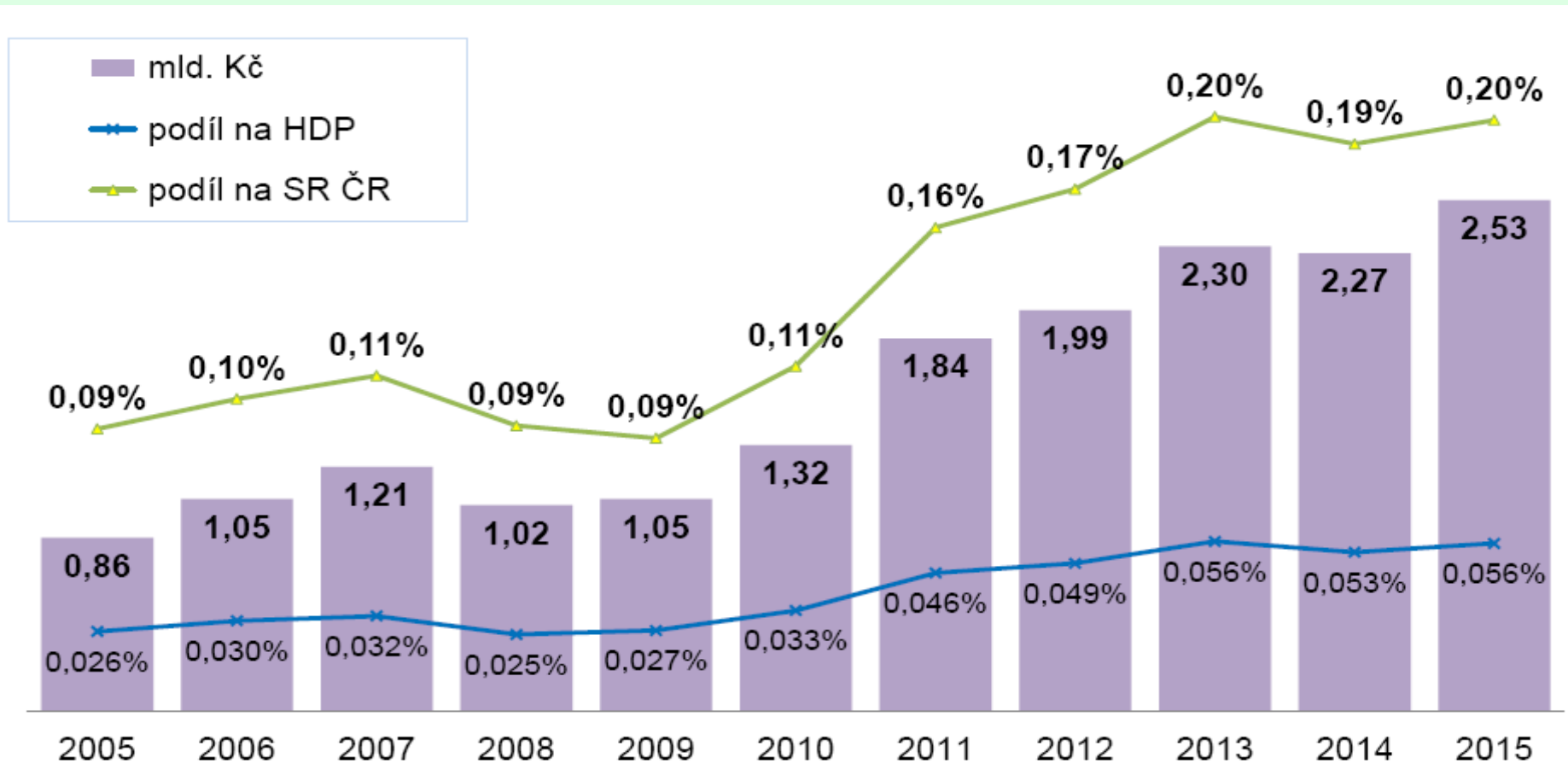
www.avo.cz -> Publicita -> Dokumenty ->

- Pokyn_D288_2_2017_sloučené 02 05.pdf
- Metodika DO na VaV pro poplatníky.pdf
- Informace k projektu VaV - MF.PDF

Asociace výzkumných organizací www.avo.cz vydává také pravidelný „zprAVOdaj“ kde v č.3 z r. 2014 je také článek o daňovém zvýhodnění VaV

AVO,o.p.s. Aktivity pro výzkumné organizace, o.p.s.

Nepřímá (daňová) podpora VaV v ČR

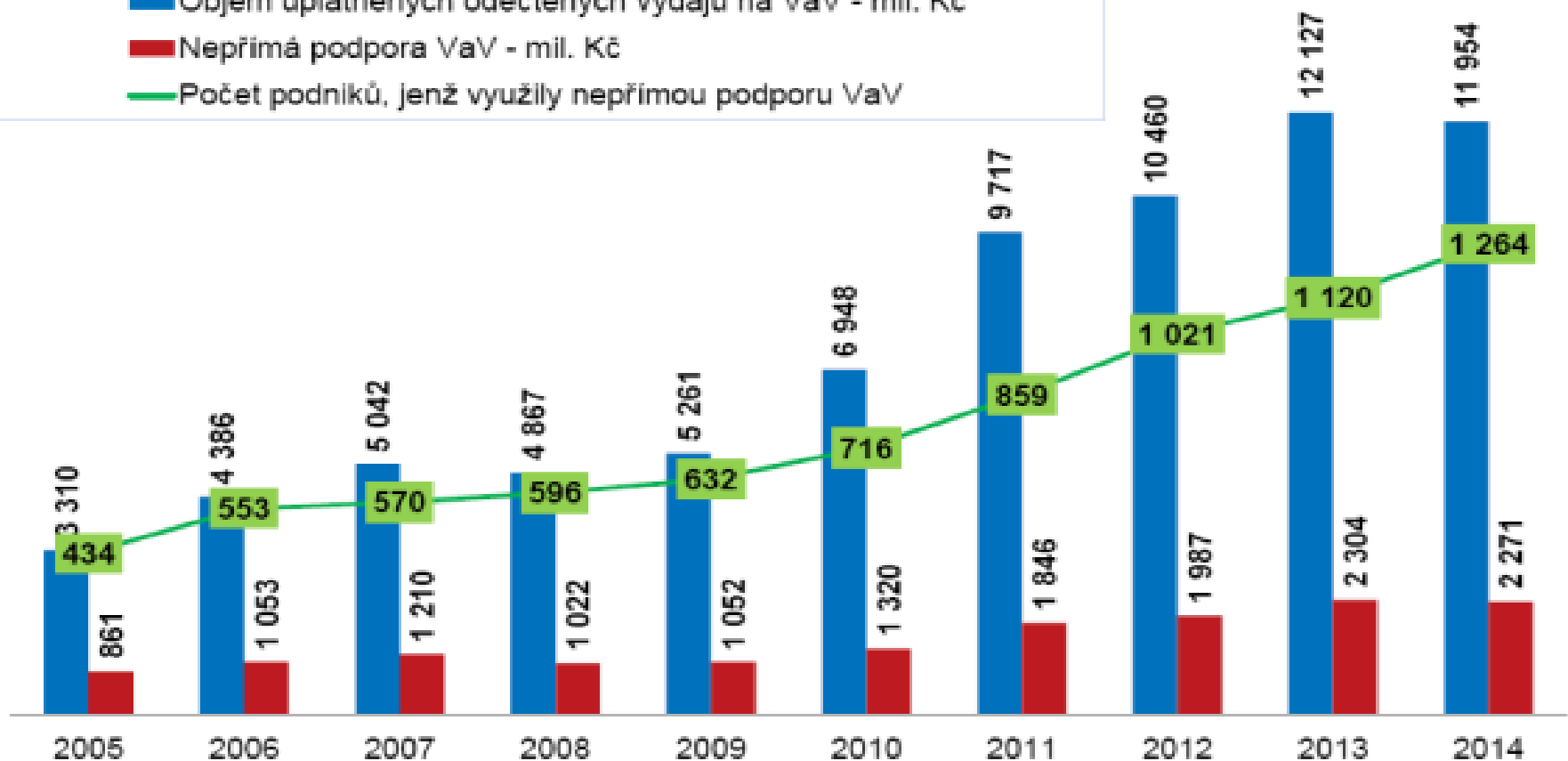

(1) V roce 2015 nevyužily firmy daňové odpočty na VaV ve výši 4,5 mld. Kč. Tuto částku mohou využít v následujících až 3 letech na snížení základu dané z příjmu PO (Zdroj MF ČR)

AVO,o.p.s. Aktivity pro výzkumné organizace, o.p.s.

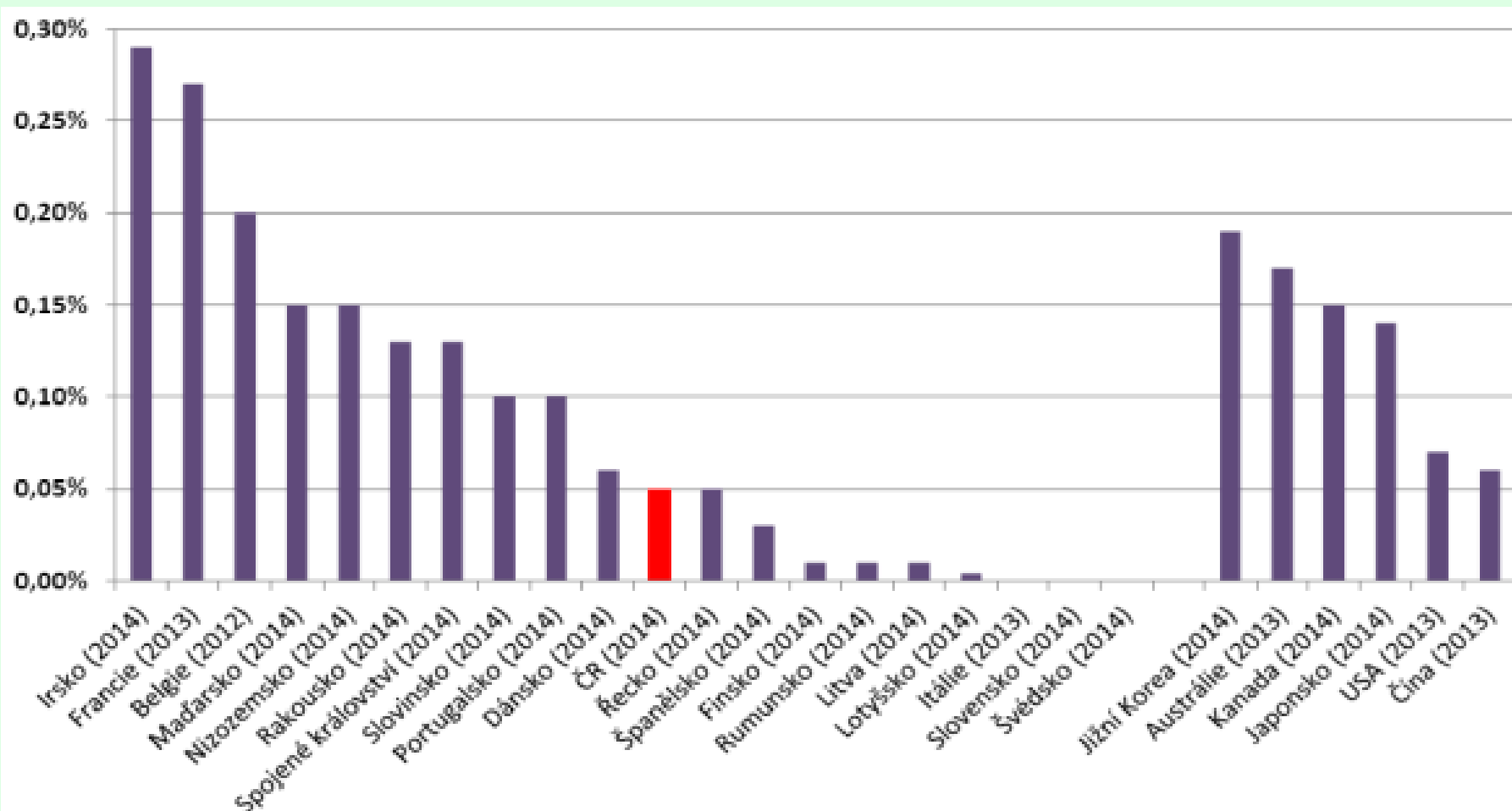
Ukazatele statistiky nepřímé veřejné podpory VaV v ČR

- Objem uplatněných odečtených výdajů na VaV - mil. Kč
- Nepřímá podpora VaV - mil. Kč
- Počet podniků, jež využily nepřímou podporu VaV

AVO, o.p.s. Aktivity pro výzkumné organizace, o.p.s.

Daňová podpora VaV ve světě (jako % HDP)

Zdroj: ČSÚ 2017 podle údajů OECD: <http://www.oecd.org/innovation/rd-tax-stats.htm>

**PŘEHLED INFORMACÍ O PODPOŘE VÝZKUMU,
VÝVOJE A INOVACÍ**

Rada pro výzkum a vývoj

www.vyzkum.cz

Asociace výzkumných organizací

avo@avo.cz, www.avo.cz

Děkuji Vám za pozornost.

Ing. Václav Neumajer, neumajer@avo.cz

AVO,o.p.s *Aktivity pro výzkumné organizace, o.p.s.*

AVO,o.p.s *Aktivity pro výzkumné organizace, o.p.s.*

AVO,o.p.s. Aktivity pro výzkumné organizace, o.p.s.

Uplatněný daňový odpočet právnických osob na vlastní VaV

Rok	Odčitatelná položka	Daňová sazba	Nepřímá podpora VaV
2005	3 151	26%	819
2006	4 149	24%	996
2007	5 045	24%	1 211
2008	4 871	21%	1 023
2009	5 263	20%	1 053
2010	6 952	19%	1 321
2011	9 722	19%	1 847
2012	10 468	19%	1 989
2013	12 132	19%	2 305